

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Disputatio Quarta. De Privatione, Tertio Principio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

vivens toto tempore vitæ maneat, idem exami-
nabo in parte sequenti. Interim pro fine hujus
quæstionis sicuti etiam totius disputationis

x.!!
Forma etiam
appetit ma-
teriam.

Quæres: An forma etiam appetat ma-
teriam? R. affirmative, Ratio est: tum quia
quodlibet ens appetit suum finem, sed finis for-
mæ est constituere cum materia unum per se;

ergo forma habet appetitum ad materiam: tum
quia omne ens appetit illud sine quo naturali-
tèr nequit esse, sed forma connaturalitèr nequit
esse sine materia, ergo: tum quia quælibet res
appetit illud, quod in ipso arguit perfectionem,
sed informatio arguit perfectionem; ergo for-
ma appetit eam.

DISPUTATIO IV.

DE PRIVATIONE, TERTIO PRINCIPIO.

Explicatis duobus principiis positivis & realibus, ad privationem, qua quamvis inde-
pendentèr ab omni operatione intellectus sit in rerum natura, ut statim dicam, realis
positiva non est, explicandam moræo manum, sed quia plur a p resupponenda sunt ex traditio-
nis, videlicet esse principium, quod non quidem compositum per se constituat, sed per se ad
generationem requiritur, & similia, idèo brevibus expediam præsentem Disputationem.
Itaq; sit

QUÆSTIO I.

An & quid sit privatio, & an à subiecto
distinguat?

I.
Negatio di-
viditur.

Antequam ad resolvendam quæstio-
nem accedam prænotare oportet, Negatio-
nem primò dividi in negationem nudam & pri-
vationem. Negatio nuda iterum duplex est, alia
extra genus, alia intra genus, seu in genere. Ne-
gatio extra genus, est negatio extra omne sub-
jectum, seu quæ in nullo subiecto in rerum na-
tura fundatur; Negatio in genere, est negatio
in subiecto non capaci rei, quæ negatur, ut ne-
gatio hominis in bruto, & lapidis in ligno, quæ
non videtur magis opponi rei sic negatæ, quàm
ipsa alia res in quâ fundatur, & quæ est res dis-
parata à re sic negata.

II.
Explicatur
privatio.

Privatio est negatio, seu carentia formæ
in subiecto apto vel capaci talis formæ, per lo
carentia vel negatio, cum negatione nuda convenit,
per reliqua ab ea distinguitur. Privatio di-
vidi solet in privationem strictè & latè sum-
ptam: strictè sumpta est negatio formæ in sub-
jecto apto, & sustentare per modum causæ ma-
terialis formam, qualis est privatio formæ ignis,
in materia prima ligni: Privatio latè sumpta
est negatio formæ in subiecto apto quidem re-
cipere talem formam, sed non causare eam per
modum causæ materialis, verbi gratiâ, privatio
animæ rationalis in materia, quam non potest
causare, benè tamen recipere: Privatio strictè
sumpta est terminus ad quem corruptionis, &
terminus à quo generationis, latè sumpta non
verò sic, sed est terminus ad quem annihilatio-
nis & à quo creationis. Secundò dividitur pri-
vatio dupliciter, alia enim est privatio in sub-
jecto apto nato recipere formam negatam, seu
quæ habet inclinationem naturalem ad formam
negatam: qualis est privatio visus in oculo cæ-
ci; alia est privatio formæ in subiecto non ha-
bente naturalem inclinationem ad formam, ca-
paci tamen ejus, ut privatio albedinis in parte,
paries etenim est indifferens ad recipien-
dam tam albedinem quàm nigredinem.

Tertiò dividitur privatio à Scoto in

privationem secundum genus, & privationem
secundum se vel non secundum genus: Pri-
vatio secundum genus est negatio in subiecto
apto nato, secundum rationem genericam re-
cipere talem formam, licet ei secundum ratio-
nem specificam repugnet talis forma, ut negatio
visus in talpa, quâ dicitur cæca secundum Phi-
losophum 5. Met. cap. de privatione. Privatio
secundum se, est negatio in subiecto apto nato
recipere formam, non solum secundum ratio-
nem genericam, sed etiam secundum rationem
suam propriam & specificam, ut privatio visus
in homine, qui est aptus natus recipere visio-
nem, non tantum secundum quod est animal,
sed etiam secundum quod est tale animal in
specie, sed revera licet privatio in genere vel
secundum genus vocetur privatio, vix tamen
dicenda est privatio in rigore & propriè lo-
quendo, unde potius erit negatio secundum ge-
nus, alioquin nulla erit negatio in genere, quia
quælibet poterit vocari privatio, verbi gratiâ,
negatio formæ ignis in me, quæ poterit dici
privatio in genere, quia sum capax illius secun-
dum gradum entis vel substantiæ, quare etiam
frequentèr accipiuntur pro eodem. His itaq;
prænotatis Circa primam partem tituli non
desuerunt Authores, qui negarent omnes omni-
nò privationes, sed eas tantum à nostro intelle-
ctu fingi assererent, ita Soncinas, & plures alii
agentes de ente rationis, verumtamen

Dico I. Dantur à parte rei privationes
nullo cogitante intellectu. Hæc est Scoti l. d. 23.
q. un. n. 8. & 5. Met. quæ proinde

Probatur primò: Authoritate San-
ctorum Patrum id conantium ex Sacra Scriptu-
ra deducere, & maximè D. Augustini in cap. 1.
Genesis, ubi ait: *Aliud est lux, aliud illa privatio-
nes, quas in contrariis tenebris ordinavit Deus;* ergo
ex mente S. Augustini datur privatio à parte
rei.

Probatur secundò ratione:
Altera propositio contradi&toriarum nec-
cessariò est vera formalitèr, sed hæc duæ propositio-
nes

iones sunt contradictoriae, paries est albus, paries non est albus: quod est esse privatum albedine, quae ambae intelliguntur formaliter, ergo. Confirmatur: Quia dicere, aërem esse tenebrum, non est aliud, quam dicere, aërem non habere lucem, sed hoc secundum verum est omnino à parte rei formaliter; ergo & primum. Notandum tamē, quod, quando assero, esse privationes per se esse, me non intelligere se esse vel dari proprie, prout significat existentiam rei positivam, sed abusive: quatenus videlicet, licet positivè non existat, adhuc tamen nullo cogitante intellectu habeatur, quare dici potest negatio realis, vel privatio realis, non verò ens reale positivum vel privativum, non quidem primum, quia hoc in terminis repugnat, cum ens reale dicat positivam entitatem in suo conceptu formali, per quem primò distinguitur à non ente, & ente rationis, ut proinde Aristoteles I. Physicorum 75. privationem vocet non ens, non verò ens reale positivum vel privativum. Sed contra hoc

Opponitur Autoritas Aristotelis 2.

Anima 138. ubi docet: visum discernere lucem & tenebras, sed quod sensus discernere potest, est quid reale; ergo privatio si detur, erit quid reale, si non positivum saltem privativum; probatur mi. quia solum sensibile reale est objectum sensus; ergo: R. explicando & distinguendo author. Arist. Visus discernit tenebras per se, nego ma. per accidens, concedo ma. & concessa mi. nego consequentiam. Itaq; non vult Aristoteles, quod visus possit percipere tenebras, quemadmodum percipit lucem, sed solummodo negativè, quatenus videt ibi non esse lucem, unde ibidem Philosophus subdit, quod visus, licet percipiat lucem & tenebras, ait non similiter, id est non eodem modo, quia lumen positivè, negativè verò percipiuntur tenebrae.

Dico 2. Privatio est negatio formae in sub-

jecto apto, ita ut negatio importetur in recto, aptitudo vero ad subjectum pro connotato. Ita Scotista communiter, & prima pars patet, tum ex dictis, tum quia consistit genere & differentiâ. Pro secunda verò parte probatur: Quia si privatio aliquid aliud importaret, maximè relationem realem vel rationis, distinctionis inter subjectum & predicatum, vel aptitudinem, aut ipsam formam contrariam, sed horum nihil importat in recto, ergo: probatur mi. quia privatio de se est negatio, ergo nec relationem realem, nec aptitudinem realem importare potest; deinde non potest esse forma contraria, quia materia nuda habet privationem omnium formarum, sed non habet tunc ipsas formas contrarias; ergo privatio non importat ipsam formam contrariam. Probatur secundo: Quia eo ipso, quod subjectum habeat negationem formae, & sit aptum ad recipiendam eam, & circumscripto quocumq; alio, habetur ratio privationis; ergo privatio directe importat negationem, & pro connotato habitudinem subjecti. Confirmatur, tum quia in definitione privationis à Philosopho 5. Met. 27. tradita, non ens, seu negatio ponitur in recto, & subjectum in obliquo: tum quia rectè dicitur, quod caecitas sit negatio potentiae visivae, & non dicitur rectè, quod caecitas sit capaci-

tas potentiae visivae, sed solum in obliquo, quod est negatio potentiae visivae in subjecto habente capacitatem illius potentiae, ergo. Deniq; aptitudo potentiae visivae non expellit potentiam visivam, privatio verò expellit; ergo privatio non dicitur directè, & in recto potentiae aptitudinem. Sed in contra

Arguitur: Per quodcumq; aliquid ab

alio essentialiter distinguatur, per hoc etiam essentialiter constituitur, sed privatio essentialiter distinguatur à negatione per aptitudinem subjecti; ergo etiam essentialiter constituetur per ipsam aptitudinem, & consequenter privatio importabit in recto habitudinem, seu aptitudinem ad subjectum. R. dist. ma. Per quodcumq; aliquid ab alio essentialiter distinguatur, si utrumq; vel alterum sit positivum absolutum, concedo ma. si sit privativum vel relativum & connotativum, nego ma. & consequentiam. Itaq; secundum probabilem opinionem privatio & negatio, non distinguuntur essentialiter, sed tantum penes connotata, quemadmodum dicitur, quod generatio formae, & ejus creatio in principali significato, sed tantum penes connotata, ex eo scilicet, quod generatio connotet subjectum, non sic creatio. Sed contra solutionem adhuc

Instatur: Illud est de essentia alicujus,

sine quo alterum concipi nequit, neque intelligi vel esse; sed privatio nec potest intelligi, nec esse sine habitudine ad subjectum; ergo in illa essentialiter consistet, & consequenter illa aptitudo non erit tantum aliquod connotatum; probatur mi. quia essentia privationis est privare subjectum. R. negando ma. quia multa esse nequeunt sine suis conditionibus sine quibus non, & tamen illa non sunt de essentia rei, deinde nec esse, nec intelligi possunt relationes sine extremis, & tamen extrema non sunt de essentia relationum. Itaq; connotativa omnia ex particulari sua ratione habent, ut duos conceptus importent, unum pro primario, alterum secundario, tali habitudine inter se connexos, ut unus sine altero intelligi non possit, & ab altera etiam minus principali significatione, auferatur etiam magis principalis, licet hic non constituantur in esse suo per illam significationem minus principalem.

Dico 3. Privatio realiter distinguatur à sub-

jecto, in quo dicitur esse, ita ut privationes non sint ipsa subjecta positiva. Haec etiam est communis, &

Probatur primò: Quia si privatio

non distingueretur realiter à subjectis, sequeretur, quod non essent ab eis separabiles, sed hoc est falsum, ergo: probatur ma. quia nihil est separabile à se ipso: probatur mi. tum quia adveniente formâ cessat privatio, tum si non essent separabiles, sequeretur, quod privatio & forma possent esse simul, nam si privatio albedinis nihil aliud est, quam paries, vel aliud subjectum, tunc poterit poni albedo in pariete, vel in illo alio subjecto, & sic manente subjecto, manebit quoq; privatio, cum aliud nõ sit quam subjectum, & sic consequenter simul erunt privatio & forma. Notandum tamen, quod non velim dicere, quod distinguatur privatio realiter

VIII.

Argumentum in con-

IX.

Privatio realiter distinguatur à sub-

litèr à subiecto distinctione reali, quæ est proprietas entis Metaphysici, quæ versatur inter extrema realia positiva, sed distinctione eà reali, quæ etiam non identitas dicitur, seu negativa, & versatur inter ens & non ens, vel inter non ens & non ens. Attamen

X.
Opponitur &
soluitur
Arist.

Opponitur Autoritas Scoti lib. I. Phys. q. 18. ubi dicit: privationem non esse aliud, quàm materiam privatam; ergò privatio non distinguitur à subiecto, cui inesse dicitur. Sed R. Doctorem tantum velle materiam, ut privatam reduplicativè non distingui à privatione, quod verum est, non verò, quòd materia privata specificativè non distinguitur à privatione.

Instatur: Materia specificativè sumpta secundum se, secluso quocunq; alio non habet formam, & est tamen capax formæ; ergò materia specificativè sumpta, est ipsa privatio, & consequenter nulla solutio. R. dist. ant. est fundamentalitèr sine forma & ejus capax, concedo ant. formalitèr nego ant. & consequentiam. Itaq; in tali casu materia secundum sua prædicata essentialia in primo dicendi modo, sed suam præcisam & nudam entitatem, quare argumentum peccat, ex eo quòd transeat à propositione negante, de prædicato finito ad propositionem affirmantem de prædicato infinito, quæ est sollemnissima fallacia, non sequitur enim materia non habet formalitèr formam, & est formalitèr capax ejus; ergò est formalitèr privata formam, quemadmodum non licet dicere, Petrus essentialitèr non est doctus; ergò essentialitèr est non doctus, & sic de aliis.

Urgetur: Materia per absolutam Dei potentiam non potest separari à privatione; ergò non est de ejus essentia; probatur ant. quia si posset separari, deberent posse omnes formæ introduci, quarum sunt privationes ibi, sed illæ non possunt introduci, cum sint infinitæ, ergò. R. dist. ant. non potest separari collectivè simul ab omnibus privationibus, transeat, ant. distributivè, nego ant. Itaq; ut dicatur realitèr distingui privatio à materia, non requiritur, quòd collectivè omnes simul separentur, sed sufficit quòd distributivè, seu divisim.

XI.
Privatio nequit intendi.

Quæres, An privatio possit intendi vel remitti? R. ex D. quodl. 18. n. 3. §. Ex isto, negativè, nam loco citato dicit privationem secundum se non dicere magis vel minus, sed ratione consuetudinum, quibus privat. &

Probatur ratiõne: Quia non sunt plures relationes in eodem fundamento ad eundem terminum simul; ergò nec plures privationes ejusdem formæ in eodem subiecto simul; probatur consequentia: tota ratio, cur non dentur plures relationes ad eundem terminum est, quia tales superfluerent, sed sic est planè in proposito, ergò. Confirmatur, quia sola qualitas secundum Philosophum suscipit magis & minus; ergò de aliis id dicendum non est.

QUÆSTIO II.

An, quomodo & quando privatio principie corpora naturalia?

Prima pars tituli difficultatem non habet inter Peripateticos, tanquam dogma enim Philosophicum admittum est ab omnibus, privationem principiare, & quidem per modum termini à quo agens naturale progreditur ad introducendam formam, ita, ut si quis contrarium assereret, multa indecisa relinquere deberet, quæ alioquin in Philosophia tractantur, quod non parum bonam inter discurrendum intelligentiam minueret. Itaq; pro secunda parte tituli hinc oritur difficultas, ex eo, quia cum generatio accidentalis fieri possit in eodem instanti, quo fit subiectum, nam sicut dicit D. Augustinus, si sol ab æterno fuisset, ab æterno luxisset, & si in eodem instanti fuisset productus aer, illum tunc illuminasset, quemadmodum etiam in principio creavit Deus corpora cœlestia, idèd controvertitur, quomodo tunc privatio fuerit harum generationum principium, cum privatio nunquam præcesserit? Circa quam difficultatem aliqui ut Averfa, Huradus asserunt, non esse necessarium, ut privatio tempore præcedat in materia formam, sed sufficere quòd præcedat tantum prius naturam, itaq; si non positivè, saltem negativè, id est in quantum privatio præcessisset formam, si non fuisset ab agente extrinseco introducente formam in materiam, pro eo instanti impedita. Alii è contra requirunt, quòd ad quamcunq; generationem necessariò præcedat tempore, ego verò media incedam viam, conformitèr ad ea, quæ promissi agendo de principiorum numero respondendo ad objectionem ordinariam, desumptam ex generatione colorum, in quibus non videtur, quòd ulla præcesserit formam privatio. Itaq;

Dico I. Generationem (quatenus productio est quæcunq;) non est necesse, præcedere privationem tempore, sed sufficit, quòd præcedat naturam negativè. Hæc est conformis principii Doctoris 2. d. 1. q. 2. §. Respondetur & probatur, quoad primam partem: Quia si DEUS de novo produceret materiam in instanti A, & in eodem instanti applicaret ipsi ignem, sic quòd posset formam suam in illa producere, talis productio esset vera generatio, ut productio est, ut patet ex D. August. 6. de Trinitate c. 7. ubi ait: quòd si sol esset ab æterno, etiam ab æterno esset tamen & splendor: sed in tali casu privatio non præcederet tempore formam, ut patet, quia in eodem instanti produceretur forma quo materia; ergò ad generationem, ut productio est, non requiritur, quòd privatio præcedat tempore formam. Confirmatur: Primò, quia in tali casu ista productio distingueretur à creatione; ergò esset vera generatio; probatur ant. quia illa productio fuerit dependentèr à subiecto, seu à materia, sed omne quòd fit dependentèr à materia, distinguitur à creatione, ergò. Confirmatur secundò: Quia generationem vermis ex speciebus sacramentalibus non præcedit privatio in materia tempore formam vermis, ut communiter tenent Theologi, quia in eodem instanti producitur à Deo, quo introducitur vermis.

Dices:

III. **Dices:** Doctor in 4. d. 11. q. 4. dicit: creationem, & generationem differre penes terminum à quo, sed creatio habet pro termino à quo negationem extra genus, id est nullo subiecto inexistente; ergo generatio debet habere negationem in genere, seu in subiecto, tempore antecedentè ad formam existentem. **R.** Generationem & creationem differre penes terminum à quo, quatenus terminus à quo creationis, est negatio totius rei creatae, ut nec quidem subiectum præcesserit prius; terminus vero à quo rei generatae, quatenus est negatio ipsius, non tamen ita, quin materia saltem prius naturà præcesserit formam generatam, nec aliud vult Doctor subtilis.

IV. **Probatur Conclusio** quoad partem secundam: Quia privatio, ut est principium generationis per modum termini à quo, debet aliquo modo præcedere formam, sed non tempore; ergo naturà, non quidem positivè, quia quidquid est prius positivè naturà alio, est simul tempore cum ipso, quia plura instantia naturæ includuntur in unio instanti temporis, & sic si privatio esset prior naturà positivè, quàm sit forma, esset simul tempore cum forma, quod implicat, cum nunquam simul esse possint, quæ sibi privativè opponuntur.

V. **Dices:** Privatio principiat, quando recedit à subiecto, seu per sui primum non esse, sed privatio in sensu negativo semper convenit materiæ, nec unquam recedit ab ipsa; ergo ut præcedit negativè non potest esse principium generationis per modum termini à quo. **R.** negando mi. quia privatio negativè præcedens etiam recedit à materiæ, in quantum tunc cessat connotare materiæ aptam ad recipiendam formam possibiliter, pro illo instanti, pro quo insuisset materiæ positivè.

VI. **Dico 2.** In Generatione quatenus mutatio est, debet necessariò præcedere privatio tempore ipsam formam introducendam. Hac est etiam conformis principiis Doctoris 2. d. 5. q. 2. & in 3. d. 2. q. 3. Et

Probatur Conclusio: Quia Generatio ut mutationem dicit, requirit ut subiectum, quod transit ad formam, aliter se nunc habeat quàm antè se habuit, sed si non præcederet privatio tempore formam, non aliter se haberet nunc, quàm antè; ergo necessariò debet præcedere tempore; probatur minor, quia nihil aliter se dicit habere nunc quàm antecedentè, nisi ratione alicujus ipsi inexistents tunc, quod nunc non inexistit, sed non præcederet tempore nihil ante extitisset, quod nunc non existeret; ergo tunc aliter se non haberet. & consequenter in generatione, in quantum dicit mutationem, necessariò præcedere debet privatio tempore, per quod patet, quomodo reconciliari possint ambæ extremæ sententiæ, si dicas unam velle privationem non debere præcedere tempore generationem, in quantum est productio, pro ut contradistinguntur à creatione, & alteram eam debere præcedere generationem, quatenus hæc dicit mutationem, & hoc sat probabile est, tantum voluisse Aristotelem, qui tradidit, & explicavit principia generationis defacto fieri
F. Amandi Hermann Physica.

solita, quæ semper fit cum mutatione: Verumtamen contra hanc eandem conclusionem

Arguitur: Privatio principiat per suum non esse; ergo non principiat per modum termini à quo, sed potius per modum termini ad quem, cum non esse acquiratur; probatur ant. quia non principiat per suum esse; ergo per suum non esse: probatur ant. privatio per suum esse impedit generationem, ne fiat, ergo: probatur ant. quia quàm diu est privatio, non potest esse forma in subiecto, alioquin essent forma & privatio simul. Sed **R.** Negando ant. cum sua probatione, ad cujus probationem dico, privationem principiare generationem per suum esse non quomodocunq; , sed per suum esse recedens, quatenus nimirum aufertur ac non tollitur, & per hoc suum esse non impedit generationem, sed potius promovet, quàmvis impediat suum esse permanens, nec aliud volunt sequentes probationes.

Instatur: Privatio non tantum dicit negationem formæ, sed etiam aptitudinem subiecti in quo est, sed illa aptitudo non recedit in generatione; ergo privatio non principiat per suum esse recedens, sed etiam permanens cum aptitudo adhuc maneat. Sed **R.** negando ma. quoad alteram partem, ut patet ex dictis supra, quia privatio sicut non constituitur essentialiter per aptitudinem, ita nec per eam principiat, sed potius per negationem: quia per hanc tantummodò opponitur formæ, non verò per aptitudinem cum illa stet cum forma, utpote quæ se habet ex parte principii materialis, non ex parte principii privativi.

Urgetur: Si privatio concurreret in quantum negationem formæ dicit, potius deberet exprimi per negationem, quàm per privationem; ergo non per negationem formæ, sed etiam per aptitudinem principiat, quia per hanc distinguitur à negatione. **R.** negando ant. nam quòd potius exprimitur per privationem hoc principium, quàm per negationem, inde provenit, ex eo quòd negatio non dicat connotationem ad subiectum, sed indifferens sit ad illud, unde ne ambigendi occasio præberetur, potius sub ratione privationis exprimitur, quàm sub ratione negationis & convenienter: quia cum reverà hæc negatio formæ, à quâ agens naturale progreditur ad formam in subiecto reperitur, & formam duratione præveniat planè nomen privationis sibi vendicat. Ut ad tertiam partem tituli progrediar, in qua quaeritur, quando principiat, plures fuerunt olim etiam ex Scotistis, qui asseruerunt, quòd principiet tunc privatio, quando est, unde nè contradictoria cogantur admittere, recurrunt ad multa instantia, & signa naturæ, verumtamen, quia instantia, & signa naturæ non faciunt, ut contradictoria in eodem instanti temporis non sint simul, ut præclare probat fuscè Maffrius, idè potius oppositum sentiendum puto, ad evitandam tamen obscuritatem & nè paulò dictis contravenire videas, idè advertendum longè diversum esse quaerere per quid privatio principiet & diversum, quando principiet, unde licet antecedentè dixerim, quòd principiet per suum esse, non quomodocunq; , sed quatenus tollitur & aufertur, idè nunc

VII.

Argumentum in contrarium.

VIII.

Privatio
principiat,
quando non
est.

Dico 3. Privatio principiat mutationem actus, quando ipsa privatio non est. Hæc est communior, ut testatur Maffrius, & colligitur ex Scoto 2. d. 1. q. 5. & alibi.

Probatur Conclusio: Quia privatio tunc principiat mutationem, quando actu est mutatio, sed quando est mutatio, tunc non est privatio; ergo privatio principiat, quando non est: patet ma. quia actu principiare, & actu principari sunt correlativa, ita ut unum sine altero esse non possit: probatur mi. quando actu est mutatio, est etiam forma, quæ acquiritur, subiectum namq; mutari aliud non est, quàm nunc aliter se habere, quàm ante se habuit per novam formam, sed quando est forma, non est ejus privatio; ergo quando est mutatio, non est privatio, & consequenter principiat, quando non est.

IX.

Dices: Sic posset quoq; dici, quòd mutatio principietur quando non est, cum non sit major ratio de uno ac altero, sed mutatio non potest principari, quando non est; ergo nec poterit privatio principiare, quando non est. R. negando sequelam, disparitas est, quia privatio principiat per modum termini à quo, mutatio verò principiatur veluti realis transitus à termino à quo, ad quem: adeoq; esse nequit, ut principietur, quando non est, cum principari transitum aliud non sit, quàm incipere transitum, nihil verò potest dici incipere quod non est.

Instabis: Nullum principium potest principiare, quando non est, nec ulla privatio potest esse, si principium non sit, ergo. Sed R. dist. ant. Nullum principium positivum, concedo, negativum, seu privativum, nego ant. & consequentiam. Itaq; licet semper principium positivum debeat esse, dum res principiat, de illo quod tantum negativè concurret, hoc non est necessarium: quia hujus principii particulare est, ut dum res principiat, auferatur & tollatur, ita ut non sit, quia alium principian- di modum non habet, quàm ut præcedat immediatè mutationem. Sed Contra Conclusionem directè

X.

Opponitur ex
Met. 2. ubi ait:
quod abicitur: &
alibi docet, id,
quod fit, nondum
esse, dum fit, sicut
etiam id quod
corrumpitur; ergo
etiam privatio
dum abicitur, seu
dum principiat,
esse debet, &
consequenter
principiat, quando
est. R. Aristotelem
ibi loqui de rebus,
quæ generantur &
corrumpuntur
subjectivè, idcirco,
quòd id, quod fit,
non sit in esse
completo &
perfecto, & contra
id, quod corrumpitur
esse, quantum ad
materiam scilicet; Vel
dicito, Aristotelem
in primo loco loqui
de mutatione
successiva, in qua
semper aliqua pars
formæ post aliam
abicitur, prout
contingit in
alteratione
accidentali.

XI.

Argumentum
ex ratione.

Arguitur ex ratione: privatio principiat quando expellitur à forma, sed expellens & expulsum sunt simul; ergo privatio etiam debet esse dum expellitur. R. dist. mi. sed expellens & expulsum debent esse simul, si se expellant efficienter, aut per verum contactum, concedo mi. si se expellant per suam simplicem po-

sitionem, prout facit forma, concedo mi. & nego consequentiam. Itaq; quando forma se ipsam ponit in materia, tollitur privatio, quod adhuc non requirit, ut dicantur simul esse.

Instatur: Illud debet necessario esse de quo verè prædicari & affirmari potest in recto & tempore præsentis, sed de privatione, dum privatio prædicatur in recto ejus principiat, ergo: probatur, quia etiam secundum dicta privatio principiat, dum recedit, sed hoc est in presenti, ergo est defacto, quia illud quod non est, non potest dici recedere, seu quòd recedat. R. negando mi. ad cujus probationem dico, quòd recedere non significet esse, sed fuisse, licet verbo de presenti exprimat, quare cum privatio recedit, quando principiatur mutatio, privatio tunc non est, sed immediatè ante à fuit: ita quòd idem instans mensurans primum esse generationis mensurat, etiam primum non esse privationis & generationi est intrinsecum, privationi verò extrinsecum, & sic cum primò est mutatio, primò non est privatio, & in hoc sensu potest fieri transitus à termino non existente.

Urgetur: Sequeretur, quòd si etiam in hoc sensu possit fieri transitus à termino non existente, quòd subiectum semper mutaretur, sed hoc est inconveniens, ergo: probatur sequela, quia subiectum sub forma existendo continuum habet transitum ab ipsa ad eam, ergo. R. negando sequelam; Quia hoc tantum verum est quando privatio non est primò, quia mutatio dicit respectum ad formam, ut novam, & non ut jam possessam.

QUÆSTIO III.

Complectens plura dubia de Privatione.

Solent nonnulli, quæ fufissimis questionibus multa adhuc de privatione tractant, quomodo videlicet opponatur cum formis? tollatur? specificetur? & utrum detur privatio privationis, ac his similia? verum tamen existimo, rem tantæ utilitatis non esse, ut quis prolixo tractatui immoretur, nè tamen planè omittatur, per nonnulla quæ sita rem expediam totam, sic itaq;

Quæres, An privatio possit tolli per solam formam oppositam, nec ne? R. Si privatio consideretur, ut est negatio, tolli quidem potest totam absq; forma, non tamen totalitèr, si verò spectetur, ut est privatio quid distinctum, & minus per connotata, & totam, & totalitèr tolli per formam eamq; solam. Ratio resolutionis quoad primam partem, est, quia in illa consideratione non distinguitur, sicut nec aliàs à negatione, nisi ratione connotationis ad subiecta, ita ut unius subiectum sit aptum natum, & alterius sit ineptum, ad habendam formam, sed potest tolli ineptitudo ista; ergo tunc tollitur tota privatio, ut est negatio, nondum tamen totalitèr, quia necdum inept forma, adeoq; adhuc est carentia. Ratio secundæ partis est, quia in illa consideratione privatio & forma sunt opposita, inter quæ non datur medium respectu subiecti capacis; ergo necessario alterum eorum inept: ant. patet: probatur consequentia. Quia idè dicuntur aliqua

aliqua immediate opposita, quia nihil potest inter ea mediare in eodem subiecto, sed inter privationem & formam oppositam, nihil mediat, ut dicebat antecedens; ergo per positionem unius, necessarium tollitur alterum, & consequenter si ponatur forma, tollitur privatio tota & totaliter.

Quæres 2. An privatio tollat formaliter formam? R. Si per se formaliter intelligatur, quasi deberet tolli per formam aliquam, negativè. Si verò per se formaliter intelligatur se ipso tollere, & non per aliud à se productum, efficienter, affirmativè. Ratio resolutionis, quoad primam partem est, quia privatio non est aliqua forma, nec privativa, ut patet ex dictis, sed oppositum formæ; ergo in illo sensu nequit tolli formaliter. Ratio partis secundæ est: Quia posita sola privatione, nullo alio tollitur forma, & definit totaliter in subiecto; ergo si hoc sufficit, ut dicatur tolli formaliter forma, hoc faciet privatio, ergo.

Quæres 3. An in materia unica tantum sit privatio vel plures? R. conformiter ad dicta, quod privatio & negatio, non distinguantur nisi penes connotata, esse plures privationes, Ratio est, quia sunt plures carentiæ, sed carentia est privatio; ergo plures privationes, quod si diceretur verò, privationem esse ipsam aptitudinem, contrarium foret sentiendum, utpote, cum generalis aptitudo, & potentia materiæ sit unica, ut ex dictis constat.

Quæres 4. Unde privatio desumat suam unitatem & distinctionem? R. Privationem (idem est iudicium de negatione) desumere suam unitatem & distinctionem specificam à re negata, numericam verò ab unitate numerica formæ & subiecti, ita quod uno, vel altero deficiente non sit amplius eadem privatio. Ratio resolutionis quoad primam partem est, quia non est aliud à quo privatio congruentius desumat suam unitatem & specificationem, ergo: probatur ant. quia non sumit suam unitatem à subiecto in quo subiectatur; ergo à nullo alio: patet consequentia, quia præter rem negatam non est aliud à quo potius deberet desumere suam unitatem & distinctionem, quam à subiecto; probatur ant. Quia si privatio distingueretur penes distinctionem subiecti, sequeretur, quod privatio albedinis in pariete, & privatio albedinis in Cygno distinguerentur specie, sed non est ulla necessitas multiplicandi has specificas distinctiones, ergo. Ratio resolutionis quoad secundam partem est: Quia si eadem numero esset privatio albedinis in homine & in Cygno, sequeretur, quod destructa privatione albedinis in homine, destrueretur privatio al-

bedinis in Cygno & e contra, sed hoc est falsum, ergo.

Quæres 5. An detur privatio privationis, vel negatio negationis? R. absolute negando: Ratio est multiplex. Nam in primis si daretur privatio privationis, non esset ratio, quare non daretur privatio peccati in omni subiecto, in quo est forma opposita, cum peccatum sit privatio, admissio adhuc autem isto, fatendum esset in Deo esse privationem peccati, quod est impium & blasphemum, ergo; probatur, quia tunc Deus esset natus aptus habere peccatum, quod impium esse, quis non videt? Deinde sequeretur, alterum contradictionis membrum non posse verificari, de quolibet contra communem omnium sensum. Tertio Absentiæ non est absentia, nec præsentia præsentia; ergo nec privationis est privatio: alioquin procederetur in infinitum, privatio autem est absentia formæ, seu alicujus positivi; ergo non datur privatio privationis. Quarto, tum quia nemo dicit, me habere privationem negationis visus vel cæcitatatis, tum quia ista multiplicatio privationum est omnino superflua, tum denique quia duæ negationes faciunt unam affirmationem, ergo.

Dices: Secundum modo dicta, hæc propositio est vera, non datur negatio negationis; ergo hæc est vera, datur negatio negationis; probatur consequentia, quia omnis propositio est affirmativo vel negativo, seu affirmativa vel negativa, sed illa est propositio & non affirmatio; ergo negatio, sed non alterius, quam negatio negationis; ergo datur negatio negationis; probatur mi. quia illa negatio negat dari negationem negationis; ergo ipsa est negatio negationis, & consequenter datur talis, quia negatio quæ negatur homo, est negatio hominis, & negatio quæ negatur asinus, est negatio asini, & sic de cæteris; ergo negatio quæ negatur negatio negationis, est negatio negationis. Hoc argumentum pomposum est, videturque gravidum esse, sed parturient, montes nascetur ridiculus mus. Unde R. faciliter, concedendo ant. & distinguendo primum consequens; ergo datur negatio negationis mentaliter, & dependentè ab intellectu, in iudicio & conceptu mentis, concedo consequentiam, datur negatio negationis extra iudicium & conceptum mentis, à parte rei independentè ab operatione intellectus, ut vult replica, nego consequentiam. Unde consequentia illa est similis huic, non datur alius Deus; ergo datur alius Deus, vel potius sic, non datur negatio Dei; ergo datur negatio Dei.

VI.

Non datur privatio privationis.

VII.

